

Mindszentyneum

8900, Zalaegerszeg, Batthyány Lajos u. 4-6.

Nevezők: TSPC Mérnökiroda Kft. (Képviselő: Kádár Mihály ügyvezető)

9022, Győr, Dunakapu tér 7.

info@tspc.hu

+36 1 800 9191

Konkrét Stúdió Építészeti Kft. (Képviselő: Balogh Csaba)

1011, Budapest, Szalag u. 4.

studio@konkretstudio.hu

+36 30 479 8345

Beruházó: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata

8900, Zalaegerszeg, Kossuth Lajos utca 17-19.

+36 92 502 131

Generáltervezők: Kádár Mihály, TSPC Mérnökiroda Kft.

9022, Győr, Dunakapu tér 7.

info@tspc.hu

+36 1 800 9191

Balogh Csaba, Konkrét Stúdió Építészeti Kft.

1011, Budapest, Szalag u. 4.

studio@konkretstudio.hu

+36 30 479 8345

Kivitelező: ZÁÉV Építőipari Zrt.

8901, Zalaegerszeg, Kossuth Lajos u. 9-11.

zaev@zaev.hu

+36 92 504 100

Üzemeltető: Zalaegerszegi Múzeumok Igazgatósága – Mindszentyneum Tagintézmény

8900 Zalaegerszeg, Batthyány st. 4-6.

informacio@mindszentyneum.hu

+36 (92) 999-322

A projekt ismertetése:

Mindszentyneum

Zalaegerszeg, Mindszenty városaként, méltó módon kívánt tisztelni a XX. század egyik legmeghatározóbb magyar egyházi vezetője és lelkipásztora előtt, különös tekintettel születésének 125. évfordulója alkalmából. A Modern Városok Program keretein belül, Európai Unió támogatásából valósult meg a Mindszentyneum épületének kivitelezése, amely 2018-ban kezdődött.

A 2022. októberében átadott, 1200 négyzetméteres épületben kiállítóterem, 120 fő befogadására alkalmas konferenciaterem, közösségi tér és múzeumpedagógiai helyiségek is helyet kaptak, illetve a központ zárandokhelyként is látogatható. A TSPC Csoport generáltervezés, lebonyolítás és műszaki ellenőrzés feladatkörökben segítette a projektet, a generáltervezés a Konkrét Stúdió Építészeti Kft.-vel konzorciumban zajlott. Az épület kivitelezését a ZÁÉV Zrt. végezte.

Mindszenty József bíborosnak állandó kiállításként, átfogó módon emléket állító hely korábban nem készült, ennek okán Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata kifejezett szándéka volt egy új, a XXI. század vallásturisztikai és kiállítás-szervezési igényeinek megfelelő *Zalaegerszegi Mindszenty József Múzeum és Zárandokközpont* létrehozása a belváros közelében, megemlékezve arról, hogy a későbbi évek 1919 és 1944 között, negyed évszázadon keresztül Zalaegerszegen volt plébános és részt vett az akkori városi társadalmi élet szervezésében is.

A komplex kulturális és vallási fejlesztés keretében Mindszenty városa emléket kíván állítani a kommunista diktatúra alatt elszenvedett egyházüldözések áldozatainak is, továbbá az új intézményhez méltó környezetet kíván kialakítani oly módon, hogy a projektbe bekapcsolódik többek között a szomszédos Göcseji Múzeum és a Mária Magdolna Plébániatemplom turisztikai fejlesztése is. A szakmai koncepció célja egy érdemi kulturális, vallási, didaktikai és turisztikai hatás kifejtése volt az új múzeum és zárandokhely megvalósítása által, beleértve a Mária Magdolna Plébániatemplom hitéleti tevékenységének kiszélesítését, a templomba új orgona építését, a Mindszenty tér rendezését és a szomszédos Göcseji Múzeum fejlesztését, továbbá a régi megyeháza és a meglévő zárandok-szálláshely infrastrukturális fejlesztését is.

A városközpontban szervesen megfér egymással a barokk-, a neo- és eklektikus stílusú épületek sokasága, a szocreál és a '60-as '70-es évek intenzív fejlesztéseivel együtt. A tervezés során fontos volt, hogy az épület illeszkedjen a városszövetbe, mint egy kirakós új eleme, ugyanakkor feltétlenül az építők és a kor nyelvén szólaljon meg, ahogyan a millennium idején, a '20-as '30-as években, vagy a szocializmus alatt is, amikor a város intenzív fejlődési szakaszait élte.

A Mindszentyneum létrehozásával a cél a kezdetektől egy nyitott, befogadó épület létrehozása volt, amely önmagában egyfajta stratégiai elem, a város egyik jelképe, építészeti és kulturális értelemben is igazodási pont. Folytatja azt a szociálisan is érzékeny városfejlesztési szemléletet, amelyet a város nagyjai, többek között Mindszenty is ránk hagytak.

A Mindszenty Zárandokközpont épülete a Göcseji Múzeum közvetlen szomszédságában került elhelyezésre. Az épület telepítése és tömege igazodik a meglévő műemléképülethez, és annak beépítési módjához.

A szigorúan vett alapfunkciók mellett a „nyitott ház” szemléletből következően az épület sokféle kapcsolt tevékenységnek is helyet ad. Nem egyszerűen csak múzeum, hanem a közösség által intenzíven használt tér, amely változatos kulturális események befogadására alkalmas. A szigorú, lepelként a házra boruló homlokzati struktúra ezért az első emelet magasságában megáll. Az utcaszinten, a gyalogosok által észlelt zónában az épület nagy üvegfelületekkel, a bejáratoknál fedett nyitott, átmeneti terekkel csatlakozik a környező közterületekhez. Belépéskor horizontális és vertikális irányban is átlátni a házon, így érzékelhetővé válik mindkét utcafront és a házon belüli vertikális mozgás. Az épület előtti sétány és a házon belüli átnyitások – a két utca között, illetve Göcseji Múzeum felé – vizuálisan és fizikai értelemben is finoman összefogják az itt található történeti épületeket, és ezzel egy időben erősítik a kissé leszakadó városrész kapcsolatát a belvárossal. A házat bejárva folyamatosan új nézőpontok és átlátások tárulnak fel.

Az épület szerkesztésében a Göcseji Múzeum franciaudvaros kialakítását ismétli, de természetesen más arányokkal, más összefüggésekkel. A – Göcseji Múzeumhoz hasonlóan szabadon álló jellegű – tömegformálásba negatív formaként nyomódik bele a bejáratot jelölő előudvar. Ez a történeti térforma a főhomlokzat alapvető meghatározója, de szemben a hagyományos előkerttel, itt le kellett választani az utca forgatagától a teret. A homlokzat vonalában, annak anyagából egy félig áteresztő hártya készült, amelyen szűrten jut át a fény, a tekintet és a hangok. Az udvar közepén gondosan megválasztott, szimbolikus jelentőségű díszfa került, amely párja a Göcseji Múzeum előtt zöldellő hatalmas platánnak.

A homlokzati megjelenésben nagyvonalú, elegáns és egységes hatás elérése volt a cél, úgy, hogy az alkalmazott anyag és struktúra az oltalmazó bíborosi köpenyre és annak anyagaira (moiré selyem, csipke) engedjen asszociálni. Az épület "köpenye" egy mindig változó, finom fény-árnyék játékokat eredményező, lyuggatott, térbeli membrán. Az anyag exkluzív, hosszú élettartamú – speciális bevonatú alumínium – lamellázat. Az áttört felületen helyenként áttűnik az egyébként zárt épület belső világa. A kiemelt pontokon és feliratokban arany szín került alkalmazásra, a nyíláskeretezések fém vagy finombeton anyagúak. A "köpeny" az épület hőterhelését is jelentősen csökkenti., fehér színe és árnyékoló hatása védi az épületet a nyári felmelegedéstől.

Az elegáns jelképszerű külső köpeny alatt egyszerű, letisztult és puritán belső tér épült, amely hangsúlyozza a ház névadójának hitvallását, személyiségének erényeit. A terek és formák letisztultak, átláthatók, felemelő érzést közvetítenek. A nemesen megmunkált és jellemzően fehér, nyers, szürke, természetes felületek otthonosságot sugárzó természetes fa és puha textil felületekkel keverednek.

Az épület külső és belső világának kiemelten fontos alkotója, alakítója a fény. A belső terekben a tökéletes és rugalmasan alakítható, használható funkcionális világítás mellett egyedi fényhatásokat és izgalmas világítási képeket terveztünk. A kiállításokban szakemberek bevonásával a tematika alátámasztását, kiemelését támogató megvilágítást és fényeffekteket használtunk. Az áttört homlokzati köpeny este-éjszaka a mesterséges fények által válik élővé, de vigyáztunk arra, hogy mindvégig szolid és elegáns maradjon, a ház jellegéhez méltón.

Az épület központi és egyben a közlekedést szervező eleme a teljes magasságot átfogó belső átrium, amely szorosan kapcsolódik az előudvarhoz, látványukban tökéletes egységet képeznek. A fent említett központi külső és belső terekre szervezzük a különféle funkciókat. A földszinten szabadon bejárható térsorban folyamatos közösségi aktivitást ösztönző funkciók kapnak helyet, mint az előcsarnok, a kávézó, a helyi termékeket is árusító múzeumi bolt, rendezvényközpont és egy külön bejárattal egyházi közösségi tér. Az első és második emeleten helyezkedik el a két kiállítótér és a kapcsolódó múzeumpedagógiai terek, míg a legfelső szinten időszaki kiállítás és rendezvénytér, illetve egy nagyméretű tetőterasz található.

A belsőépítészeti réteg kialakításakor mindvégig fontos szempont volt, hogy visszafogottságával erősítse és hagyja érvényesülni az épület és belső tereinek saját geometriáját, térélményét. A tervezett burkolatok, berendezések továbbviszik, folytatják az építészeti tér által generált érzeteket és élményt. Fontos lényegi eleme az építészeti gondolatnak a kint és bent összefonódása, a külső és belső terek intenzív vizuális kapcsolata. A közönségforgalmi terek az épület teljes magasságában egy légtérként, szabadon bejárható többszintes térsort alkotnak.

Az épület alapvetően szikár, szögletes formákkal adja azt a foglalatot, amelybe belekerülnek azok a felületek, amelyek vizuálisan, tapintással, akusztikailag meghatározzák a belső élményt. Ezek helyenként egyszerű, végtelenített, másutt összetett, egyedi, nemesen megmunkált felületek. Ez utóbbiak puhaságukkal vagy keménységükkel is meghatározzák környezetüket.

A Mindszenty múzeumhoz tartozik egy közel száz autó és három busz számára helyet biztosító parkoló is. Zalaegerszeg ezzel a fejlesztéssel, a Csíksomlyótól Mariazellig tartó Mária-zarándokútnak is fontos állomásává válhat.

A Mindszentyneumban 3 állandó kiállítást tekinthetnek meg az ide látogatók. A Pinceszinten a Téglatól templomig – Válogatás Zala vármegye középkori emlékeiből című kiállítás látható. Ennek célja a Mindszentyneum építését megelőző régészeti feltárás során előkerült, a középkori tégláégetés emlékét őrző kemencék bemutatása, amelyeknek jelentős szerepük lehetett Zalaegerszeg építéstörténetében. Emellett a kiállítás mesél más, Zala megye területén előkerült – elsősorban vallási vonatkozású – kincsekről, épületekről és izgalmas helyszínekről is, amelyek mentén a középkor világába pillanthatnak be a látogatók.

Az első emeleten tekinthető meg a Mindszenty József bíboros, hercegprímás, esztergomi érsek életútját bemutató kiállítás, melynek célja Mindszenty személyének bemutatása. A kiállításban a rendszerváltás előtti és körüli egységesebb, elvont kategóriákban gondolkodó Mindszenty-kánont szeretnék árnyalni; a főpap történeti szerepvállalásának sokrétű érzékeltetésén túl tehát az ember bemutatására is fókuszálnak. Mindszenty nem csupán az elmúlt évszázad képviselője – a fiatalabb generációkat is éppúgy megszólíthatja.

A második emeleti kiállítás az „Egyházüldözés a kommunista diktatúra alatt (1945-1990)” címet kapta. A kiállítás legfőbb célja és üzenete bemutatni azt, hogy a korszak egyházakhoz kötődő áldozatai hogyan éltek túl a megpróbáltatásokat, a jól felépített ellenük szőtt „harcban” hogyan tudtak talpon maradni, emellett érzékeltetni azt, hogy ők is emberek voltak, különböző emberek, akik különböző módokon viszonyultak a diktatúra egyházellenes tiltásaihoz. A megközelítés egy ökumenikus jellegű bemutatás, szubjektív nézőpontból, mintha egy túlélő egyházi személy naplójából olvasnánk a történetet.

A Mindszentyneumba látogatóknak lehetősége van időszaki kiállításokat megtekinteni, tárlatvezetésen, illetve számos különböző kulturális programon részt venni.

Projekt megnevezése /name of the project magyarul és angolul	Mindszentyneum	
telek területe / territory of the plot	1 445	m²
beépített terület /constructed area	1 224	m²
zöld terület / green area	115,88	m²
bruttó szintterületi mutatóba beszámítandó alapterület /Total surface	~5 000	m²
értékesíthető, bérelhető nettó terület / part for rent or sale	—	m²
építési költség, melyből /Total construction cost	~8 000	millió HUF
saját erő/ own resource	0	%
hitel /loan	0	%
értékesítésből /from sales	—	%
eladás, bérbeadás állása /sold or rented		
kivitelezés befejezésekor/ at the end of the construction	—	%
1 évvel később/1 year later	—	%